דתני רבי זכאי קמיה דר' יוחנן [1]כי אם בתולה מעמיו יקח אשה להביא גיורת מכנה שהיא כשרה לכהונה ואמר ליה אני שונה עמיו מעמיו להביא בתולה הבאה מב' עממין ואת אמרת גיורת מכנה ותו לא מאי שני עממין אילימא עמוני שנשא עמונית ומאי משני עממין דזכרים אסורין ונקבות מותרות היינו גיורת מכנה אלא בעמוני שנשא בת ישראל ואיכא דאמרי אמר ליה אני שונה עמיו מעמיו להביא בתולה הבאה משני עממין ומעם שיש בו שני עממין ואת אמרת גיורת מכנה ותו לא ולהך לישנא בת מצרי שני דכשרה לכהונה מנא ליה וכי תימא דיליף מעמוני שנשא בת ישראל מה לעמוני שנשא בת ישראל שכן נקבות מותרות מצרי שני שנשא מצרית שניה יוכיח מה למצרי שני שנשא מצרית שניה שכן אין ביאתו בעבירה עמוני שנשא בת ישראל יוכיח וחזור הדין וכו' [א]אמר רב יוסף היינו דשמענא ליה לרב יהודה דאמר עמיו מעמיו ולא ידענא מאי קאמר כי אתא רב שמואל בר יהודה אמר הכי תנא קמיה אשה עמונית כשרה בנה מעמוני פסול ובתה מעמוני כשרה במה דברים אמורים בעמוני ועמונית שנתגיירו אבל בתה מעמוני פסולה אמר ליה [ב]פוק תני לברא מאי דאמרת אשה עמונית כשרה עמוני ולא עמונית בנה מעמוני פסול דהא עמוני הוא ובתה מעמוני כשרה למאי אילימא לבא בקהל השתא אמה כשרה היא מיבעיא אלא לכהונה במה דברים אמורים בעמוני ועמונית שנתגיירו אבל בתה מעמוני פסולה מאי בתה מעמוני אילימא עמוני שנשא עמונית היינו גיורת מכנה אלא עמוני שנשא בת ישראל א"ל פוק תני לברא: מצרי ואדומי אינן אסורין וכו': מאי תשובה אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן משום דאיכא למימר עריות יוכיחו שלא אסר בהן אלא עד שלשה דורות אחד זכרים ואחד נקבות מה לעריות שכן כרת ממזר יוכיח מה לממזר שכן אינו ראוי לבא בקהל לעולם עריות יוכיחו וחזר הדין לא ראי זה כראי זה ולא ראי זה כראי זה הצד השוה שבהן שאסורין ואחד זכרים ואחד נקבות אף אני אביא מצרי ומצרית שיהיו אסורין אחד זכרים ואחד נקבות מה להצד השוה שבהן שכן יש בהן צד כרת ורבנן [ג]מחלל דחייבי עשה וכר' אליעזר בן יעקב ומאי לא כי הכי קאמר להו לדידי לא סבירא לי דר' אליעזר בן יעקב לדידכו דסבירא לכו כר"א בן יעקב הלכה אני אומר תניא אמר להן ר"ש הלכה אני אומר ועוד מקרא מסייעני בנים ולא בנות ת"ר בנים ולא בנות דברי ר"ש אמר ר' יהודה הרי הוא אומר [2]בנים אשר יולדו להם דור שלישי הכתוב תלאן בלידה א"ר יוחנן אי לאו דאמר ר' יהודה הכתוב תלאן בלידה [ד]לא מצא ידיו ורגליו בבית המדרש כיון דאמר מר קהל גרים איקרי קהל

מצרי

מצרי שני שנשא בת ישראל מנא ליה. תימה מהיכי תיתי לה דתיפסל אילימא מחלל ואלמנה מה להנך שכן לאו תאמר במצרי שכן עשה ואמר רבינו יצחק דאתי מחלל דחייבי עשה כגון בעולה לכהן גדול וכראב"י דאמר יש חלל מחייבי עשה:

שכן יש בהן צד כרת. ותימה דאליבא דרבי יוחנן קיימינן ולדידיה אשכחן ממזר בלא צד כרת דקסבר דיש ממזר מעובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל ועוד תימה דהוה מצי למימר מה להצד השוה שכן לאו תאמר במצרי דליכא אלא עשה:

מחלל דחייבי עשה. הקשה ר"י ברבי מאיר מכל מקום איכא למיפרך מה להצד השוה שכן לאו שאף באיסור חלל דחייבי עשה איכא לאו דחללה לא יקח ותירץ דשמא חללה הבאה מחייבי עשה ליכא לאו אלא עשה לכהן הבא עליה א): **הלכה** אני אומר. לאו הלכה למשה מסיני קאמר א) דאם כן אמאי פליג עליה רבי יהודה אלא הכי קאמר הלכה אני אומר כך קבלתי מרבותי:

מצרי

דתני רבי זכאי כו'. כלומר מהאי כללא שמעינן ליה לרבי יוחנן דמכשיר: **גיורת מכנה.** ממכונה כלומר שאביה ואמה מעם אחד ונולדה בקדושה לאפוקי גר עמוני שנשא בת ישראל דלאו מכנה היא הואיל וביאתה בעבירה בתו פסולה: **עמיו מעמיו.** מדמצי למכתב בתולת עמיו יקח וכתיב מעמיו אפי' ממקצת עמיו ועם אחר להביא בתולה הבאה משני עממין ומהכא שמעינן ליה לרבי יוחנן דמכשיר: **מאי שני עממין דקאמר אילימא כו': איכא דאמרי.** הכי קאמר ליה בהדיא להביא בתולה הבאה משני עממין מישראלית וגר ואותו גר הוי מעם שיש בו שני עממין דהיינו עמוני: **ולהאי לישנא.** דקתני בהדיא דלא מרבי אלא בת עמוני דקתני מעם שיש בו שני עממין: **בת מצרי שני.** שנשא ישראלית וביאתו בעבירה מנא ליה לר' יוחנן דכשרה: **מה לעמוני שכן נקבות.** עמוניות מותרות מיד תאמר במצרי שני שהחמיר בהם הכתוב לעשות נקבות כזכרים עד שלשה דורות: **מצרי שני שנשא מצרית שניה יוכיח.** שבתו כשרה שהרי שלישית היא ואע"פ שיש בהן צד חמור כדקאמר ואפילו הכי שריא אף אני אביא את זו הואיל והרי היא שלישית כשרה לכהונה: **וחזור הדין.** הצד השוה שבהן שאינו ברוב קהל ובתו כשרה: **ולא ידענא מאי קאמר.** מה הוה דריש בה אבל השתא ידענא דלאכשורי בת עמוני שנשא בת ישראל קאתי: **הכי תנא קמיה.** רבי זכאי קמיה דר' יוחנן: **אשה עמונית כו'.** מפרש לה לקמיה: **אמר ליה פוק תני לברא.** דמאי דקאמר אשה עמונית כשרה לקהל שפיר קאמר דעמוני ולא עמונית ובנה מעמוני פסול לקהל (א) דהא עמוני הוא: **בתה מעמוני כשרה למאן אילימא לקהל השתא אמה.** שלא נולדה בקדושה אמרת כשרה בתה שנולדה בקדושה מיבעיא אלא לכהונה. והדר תני במה דברים אמורים בעמוני ועמונית שנתגיירו וילדה לו בת דאין יצירתה בעבירה והיא גיורת מכנה אבל בתה מעמוני פסולה ומאי היא אילימא בתה של עמונית מעמוני היינו גיורת מכנה והא אכשרת לה דהא תני רישא בתה מעמוני כשרה אלא ודאי סיפא דקא פסלת בעמוני שנשא בת ישראל משום דביאתו בעבירה: **פוק תני לברא.** דהא נמי כשרה שהרי אני שונה עמיו מעמיו: **עריות יוכיחו.** שלא אסר בהן אלא שלשה דורות בת בתו אסורה לו והוא בכלל ז)(דהויא דור שלישי) ועשה בהן נקבות כזכרים בת בתו כבת בנו: **שכן כרת.** תאמר במצרי ואדומי שאינו אלא עשה דור שלישי יבא להם ט) ולא ראשון ושני ולאו הבא מכלל עשה הלכך לא נעשה בו נקבות כזכרים: **ממזר יוכיח.** שאין כרת בביאתו ועשה בו בתו כבנו דאחד ממזרת ואחד ממזר אסור: **עריות יוכיחו.** שכשרים לכל ישראל חוץ מקרובים: **צד כרת.** שהרי ממזר אע"פ שאין כרת בביאתו מ"מ יש כרת ביצירתו שנולד מאשה שהיא לאביו בכרת: **ורבנן.** דאמרי יש תשובה פרכין ליה לרבי שמעון מחלל דחייבי עשה כגון כ"ג שנשא אנוסה או מפותה שהיא עליו בעשה בתולה יקח ולא בעולה ואין כאן לאו דזונה דליכא למ"ד ביאת פנויה זונות היא אלא רבי אלעזר ולית הלכתא כוותיה כדאמר בפרק הבא על יבמתו (לעיל סא:) וקאמר ר' אליעזר בן יעקב התם הולד חלל. והכי פרכי ליה רבנן לרבי שמעון עריות יוכיחו מה לעריות שכן כרת חלל דחייבי עשה יוכיח שאין בו כרת ואסורה הבת כבן מה לחלל שכן יצירתו בעבירה לפיכך עשה נקבות כזכרים עריות יוכיחו שאין יצירתם בעבירה ואסר בת בתו כבת בנו: **מאי לא כי.** דמשמע דאין תשובתכם תשובה: **לא סבירא לי דר' אליעזר בן יעקב.** דאין חלל מחייבי עשה. וממחלל דחייבי לאוין לא מציתו למיפרך דאיכא למפרך ח) מה להנך שכן לאו תאמר במצרי ואדומי שהן עשה ואין חמור: **לדידכו נמי דסבירא לכו.** יש חלל הלכה אני אומר שהנקבות מותרות: **אשר יולדו.** כל הנולדים להם אפילו נקבה במשמע: לישנא אחרינא **תלאן בלידה.** תלה הבנים באם שיולדת אותם דאם היא ראשונה הבן שני ואי לאו דנקבות אסורות למאי הלכתא תלאן בלידה: **אי לאו דאמר ר' יהודה הכתוב תלאן בלידה.** ונקבות נמי אסורות: **לא מצא ידיו ורגליו בבית המדרש.** כלומר לא היה יכול לעמוד בדבריו: **כיון דאמר מר קהל גרים איקרי קהל.** במס' קידושין (דף עג.) אי איתא דנקבות שריין לאלתר הוו להו קהל ואסורות מצרית ראשונה ובניה למצרי ראשון ושני במה יטהרו ויבואו לידי דור שלישי:

דאי

תוספות ישנים

פוק תני לברא. ואת"ה היכי מצי פסיל ר"ש לקיש בת גר עמוני ובת מצרי שני הא לעיל משמע דליכא מאן דפסיל בסוף פ' אלמנה דקאמר מאי איכא בין ת"ק לר' יוסי וכו' לאפוקי מצרי שני דאין זרעו פסול. ולנתבר כן נמי קאמר לאפוקי גר עמוני דאין כל זרעו פסול שהבנות כשרות. וי"ל דלעיל מיירי במצרי ומצרית עמוני ועמונית אבל בת עמוני וישראלית כי הכא איכא למימר דפסולה (דאין אפשר לומר כן שהרי לעיל קאמר יליף מכ"ג באלמנה והיינו דאינסיב באיסור מיהו כמו כן מיירי במצרי ועמוני דאינסיב בלא מיהו י"ל דסוגיא דלעיל אתיא כר' יוחנן דמכשיר הכא דהיינו רבי יוחנן דאמר לעיל מצרי ואדומי איכא בינייהו. אבל ר"ש לקיש מאי סבר דפליגי בהא. והא דקאמר ר' יוסי לעיל כל שזרעו פסול (ואינו פוסל וממעט מצרי [שני ר"ן אליבא דנפשיה קאמר אבל ת"ק סבר דבת גר מצרי שני ובת גר עמוני פסולות לכהונה ור"ש לקיש יסבור כמותן: מה להצד השוה שכן יש בהן צד כרת א"נ הוה מצי למיפרך אפילו לית בהו כרת מה להצד השוה שכן שיש בהן צד לאו וא"ת לר' יוחנן דאמר עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל הולד ממזר א"כ מצינו ממזר שאין בו צד כרת. וי"ל דמ"מ ממזר דקרא בחייבי כריתות איירי. א"נ נראה לומר דמ"מ איכא למיפרך מה לעריות שיש בהן לאו תאמר במצרי שאין בו רק עשה: א) אבן תימה אמאי אין לאו בחללה כבעולה לכ"ג דהא כתיב כי אם בתולה מעמיו דמשמע ולא בעולה ומכלל עשה ולא יחלל. וי"ל דקאי אחייבי לאוין דכתיבי בקרא אלמנה וגרושה וגו':

מסורת הש"ס

א) שבת קו. כ"ק לג: סנהדרין סב., ב) לעיל ס. לקמן פה:, ג) גיטין מח., ד) רש"ל מ"ז, ה) דברים כג, ו) לעיל נט: ס., ז) כפ"א: למימה,

* * *

תורה אור השלם

1. אַלְמָנָה וּגְרוּשָׁה וַחֲלָלָה זֹנָה אֶת אֵלֶּה לֹא יִקָּח כִּי אִם בְּתוּלָה מֵעַמָּיו יִקַּח אִשָּׁה: ויקרא כא יד

2. בָּנִים אֲשֶׁר יִוָּלְדוּ לָהֶם דּוֹר שְׁלִישִׁי יָבֹא לָהֶם בִּקְהַל יְיָ: דברים כג ט

* * *

גליון הש"ס

גמ' אמר רב יוסף היינו דשמענא. כעין זה שבת דף כח ע"ב לקמן דף פ ע"א:

* * *

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אמר ליה וכו' פסול לקהל נמי דהא:

* * *

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] תד"ה הלכה כו' דא"כ אמאי פליג עליה רבי יהודה וכו'. נ"ב עי' יבין שמועה דף כו ע"א ובס"ח מוזם יאיר סי' קגב:

* * *

מוסף רש"י

פוק תנא לברא. דטעות היא (סנהדרין סב.).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com